

ஸ்ரீமத்³ ப⁴க³வத்³கீ³தா - த்³விதீயோத்⁴யாய:

ஸாங்க்²ய யோக³:

ஸஞ்ஜய உவாச

தம் ததா²க்ருபயாவிஷ்டம் அஸ்ரு பூர்ணா குலேக்ஷணம் |

விஷீத்³ந்த மித்³ம் வாக்யம் உவாச மது⁴ஸூத்³ன: ||1||

ஸ்ரீ ப⁴க³வானுவாச

குதஸ்த்வா கஸ்மல மித்³ம் விஷமே ஸமுபஸ்தி²தம் |

அனார்ய ஜுஷ்ட மஸ்வர்க்³யம் அகீர்தி கர மர்ஜுன ||2||

க்லைப்³யம் மா ஸ்ம க்³ம: பார்த்² நைதத் த்வய் யுபபத்³யதே |

க்ஷாத்³ரம் ஹ்ருத³ய தெள்³ர்ப்³ல்யம் த்யக்த்வோத்திஷ்ட² பரந்தப ||3||

அர்ஜுன உவாச

கத²ம் பீ⁴ஷ்ம மஹம் ஸங்க்²யே த்³ரோணம் ச மது⁴ஸூத்³ன |

இஷாபி⁴: ப்ரதியோத்ஸ்யாமி பூஜார்ஹா வரிஸூத்³ன ||4||

கு³ரு னஹத்வா ஹி மஹானுபா⁴வான்

ஸ்ரேயோ போ⁴க்தும் பை⁴க்ஷய மபீஹ லோகே |

ஹத்வார்த்² காமாம்ஸ் து கு³ரு நிஹைவ

பு⁴ஞ்ஜீய போ⁴கா³ன் ருதி⁴ர ப்ரதி³க்³தா⁴ன் ||5||

ந சைதத்³ வித்³ம: கதரன் நோ க்³ரீய:

யத்³வா ஜயேம யதி³ வா நோ ஜயேயு: |

யானேவ ஹத்வா ந ஜிஜீ விஷாம:

தே(அ)வஸ்தி²தா: ப்ரமுகே² தா⁴ர்தராஷ்ட்ரா: ||6||

கார்பண்ய தோ³ஹோ பஹத ஸ்வபா⁴வ:

ப்ருச்சா²மி த்வாம் த⁴ர்ம ஸம்மூட⁴சேதா: |

யச்ச²ரேய: ஸ்யான் நிஸ்சிதம் ப்³ருஹி தந்மே

ஸிஷ்யஸ் தேஹம் ஸாதி⁴மாம் த்வாம் ப்ரபன்னம் ||7||

ந ஹி ப்ரபஸ்யாமி மமாபனுத்³யாத்

யச்சோ²க முச்சோ²ஷண மிந்த்³ரியாணாம் |

அவாப்ய பூ⁴மா வஸபத்னம் ருத்³த⁴ம்

ராஜ்யம் ஸுராணாமபி சாதி⁴பத்யம் ||8||

ஸஞ்ஜய உவாச

ஏவமுக்த்வா ஹ்ருஷீகேஸம் கு³டா³கேஸ: பரந்தப: |

ந யோத்ஸ்ய இதி கோ³விந்த்³ம் உக்த்வா தூஷ்ணீம் ப³பூ⁴வஹ ||9||

தமுவாச ஹ்ருஷீகேஸ: ப்ரஹஸன் னிவ பா⁴ரத |

ஸேனயோ ருப⁴யோர் மத்⁴யே விஷித³ந்த மித³ம் வச: ||10||

ஸ்ரீப⁴க³வானுவாச

அஸோச்யான் னன்வஸோசஸ்த்வம் ப்ரஜ்ஞா வாதா³ம்ஸ்ச பா⁴ஷஸே |

க³தாஸூ னக³தாஸூம்ஸ்ச நானுஸோசந்தி பண்டி³தா: ||11||

நத்வேவாஹம் ஜாது நாஸம் ந த்வம் நேமே ஜனாதி⁴பா: |

ந சைவ ந ப⁴விஷ்யாம: ஸர்வே வய மத: பரம் ||12||

தே³ஹிநோ(அ)ஸ்மின் யதா² தே³ஹே கௌமாரம் யௌவனம் ஜரா |

ததா² தே³ஹாந்தர ப்ராப்தி: தீ⁴ரஸ் தத்ர ந முஹ்யதி ||13||

மாத்ரா ஸ்பர்ஸாஸ்து கௌந்தேய ஸீதோஷ்ண ஸுக² து³:க²தா³: |

ஆக³மாபாயினோ நித்யா: தாம் ஸ்திதி கூஷ்வ பா⁴ரத ||14||

யம் ஹி ந வ்யத²யந் த்யேதே புருஷம் புருஷர்ஷப⁴ |

ஸம து³:க² ஸுக²ம் தீ⁴ரம் ஸோம்ருதத்வாய கல்பதே ||15||

நாஸதோ வித்³யதே பா⁴வோ நாபா⁴வோ வித்³யதே ஸத: |

உப⁴யோரபி த்³ருஷ்டோந்த: த்வனயோஸ் தத்வ த்³ர்ஸிபி⁴: ||16||

அவிநாஸி து தத்³ வித்³தி⁴ யேன ஸர்வமித³ம் ததம் |

விநாஸ மவ்யயஸ் யாஸ்ய ந கஸ்சித் கர்து மர்ஹதி ||17||

அந்தவந்த இமே தே³ஹா நித்யஸ் யோக்தா: ஸரீரிண: |

அனாஸரினோ(அ)ப்ரமேயஸ்ய தஸ்மாத்³ யுத்⁴யஸ்வ பா⁴ரத ||18||

ய ஏனம் வேத்தி ஹந்தாரம் யஸ்சைனம் மன்யதே ஹதம் |

உபௌ⁴ தெள ந விஜானீதோ நாயம் ஹந்தி ந ஹன்யதே ||19||

ந ஜாயதே ம்ரியதே வா கதா³சித்

நாயம் பூ⁴த்வா ப⁴விதா வா ந பூ⁴ய: |
அஜோ நித்ய: ஸாஸ்வதோயம் புராண:
ந ஹன்யதே ஹன்யமானே ஸரீரே ||20||

வேதா³விநாஸரினம் நித்யம் ய ஏன மஜ மவ்யயம் |
கத²ம் ஸ புருஷ: பார்த² கம் கா⁴தயதி ஹந்தி கம் ||21||

வாஸாம்ஸி ஜீர்ணானி யதா² விஹாய
நவானி க்³ருஹ்ணாதி நரோபராணி |
ததா² ஸரீராணி விஹாய ஜீர்ணானி
அன்யானி ஸம்யாதி நவானி தே³ஹீ ||22||

நைனம் சி²ந்த³ந்தி ஸஸ்த்ராணி நைனம் த³ஹதி பாவக: |
ந சைனம் க்லேத³யந்த் யாபோ ந ஸோஷயதி மாருத: ||23||

அச்சே²த்³யோய மதா³ஹ்யோயம் அக்லேத்³யோ(அ)ஸோஷ்ய ஏவ ச |
நித்ய: ஸர்வக³த: ஸ்தா²ணு: அசலோயம் ஸனாதன: ||24||

அவ்யக்தோய மசிந்த்யோயம் அவிகார்யோய முச்யதே |
தஸ்மா தே³வம் விதி³த்வைனம் நானுஸோசிது மர்ஹஸி ||25||

அத² சைனம் நித்யஜாதம் நித்யம் வா மன்யஸே ம்ருதம் |
ததா²பி த்வம் மஹாபா³ஹோ நைனம் ஸோசிது மர்ஹஸி ||26||

ஜாதஸ்ய ஹி த்⁴ருவோ ம்ருத்ய: த்⁴ருவம் ஜன்ம ம்ருதஸ்ய ச |

தஸ்மா த³பரிஹார்யே(அ)ர்தே² ந த்வம் ஸோசிது மர்ஹஸி ||27||

அவ்யக்தாதீ³னி பூ⁴தானி வ்யக்த மத்⁴யானி பா⁴ரத |
அவ்யக்த நித⁴னான்யேவ தத்ர கா பரிதே³வனா ||28||

ஆஸ்சர்யவத் பஸ்யதி கஸ்சிதே³னம்
ஆஸ்சர்யவத்³ வத்³தி ததை²வ சான்ய: |
ஆஸ்சர்யவச் சைன மன்ய: ஸ்ருணோதி
ஸ்ருத்வாப்யேனம் வேத³ ந சைவ கஸ்சித் ||29||

தே³ஹீ நித்ய மவத்⁴யோயம் தே³ஹே ஸர்வஸ்ய பா⁴ரத |
தஸ்மாத் ஸர்வாணி பூ⁴தானி ந த்வம் ஸோசிது மர்ஹஸி ||30||

ஸ்வத⁴ர்ம மபி சாவேக்ஷய ந விகம்பிது மர்ஹஸி |
த⁴ர்மயாத்³தி⁴ யுத்³தா⁴ச் ச்²ரேயோன்யத் கூத்ரியஸ்ய ந வித்³யதே ||31||

யத்³ருச்ச²யா சோபபன்னம் ஸ்வர்க³ த்³வார மபாவ்ருதம் |
ஸுகி²ன: கூத்ரியா: பார்த² லப⁴ந்தே யுத்³த⁴ மீத்³ருஸம் ||32||

அத² சேத் த்வ மிமம் த⁴ர்மயம் ஸங்க்³ராமம் ந கரிஷ்யஸி |
தத: ஸ்வத⁴ர்மம் கீர்திம் ச ஹித்வா பாப மவாப்ஸ்யஸி ||33||

அகீர்திம் சாபி பூ⁴தானி கத²யிஷ்யந்தி தே(அ)வ்யயாம் |
ஸம்பா⁴விதஸ்ய சாகீர்தி: மரணா த்³திரிச்யதே ||34||

ப⁴யாத்³ ரணா து³பரதம் மம்ஸ்யந்தே த்வாம் மஹாரதா²: |
யேஷாம் ச த்வம் ப³ஹுமதோ பூ⁴த்வா யாஸ்யஸி லாக⁴வம் ||35||

அவாச்ய வாதா³ம்ஸ்ச ப³ஹுன் வதி³ஷ்யந்தி தவாஹிதா: |
நிந்த³ந்தஸ் தவ ஸாமர்த்²யம் ததோ து³:க²தரம் நு கிம் ||36||

ஹதோ வா ப்ராப்ஸ்யஸி ஸ்வர்க³ம் ஜித்வா வா போ⁴க்ஷயஸே மஹீம் |
தஸ்மா து³த்திஷ்ட² கௌந்தேய யுத்³தா⁴ய க்ருத நிஸ்சய: ||37||

ஸுக² து³:கே² ஸமே க்ருத்வா லாபா⁴ லாபௌ⁴ ஜயா ஜயௌ |
ததோ யுத்³தா⁴ய யுஜ்யஸ்வ நைவம் பாப மவாப்ஸ்யஸி ||38||

ஏஷா தே(அ)பி⁴ஹிதா ஸாங்க்²யே புத்³தி⁴ர்யோகே³ த்விமாம் ஸ்ருணு |
புத்³த⁴யா யுக்தோ யயா பார்த்² கர்ம ப்ந்த⁴ம் ப்ரஹாஸ்யஸி ||39||

நேஹாபி⁴க்ரம நாஸோஸ்தி ப்ரத்யவாயோ ந வித்³யதே |
ஸ்வல்ப மப்யஸ்ய த⁴ர்மஸ்ய த்ராயதே மஹதோ ப⁴யாத் ||40||

வ்யவஸாயாத்மிகா புத்³தி⁴: ஏகேஹ குரு நந்த³ன |
ப³ஹுஸாகா² ஹ்யனந்தாஸ்ச புத்³த⁴யோ(அ)வ்யவஸாயினாம் ||41||

யாமிமாம் புஷ்பிதாம் வாசம் ப்ரவத³ந்த் யவிபஸ்சித: |
வேத³ வாத³ ரதா: பார்த்² நான்ய த்ஸ்தீதி வாதி³ன: ||42||

காமாத்மான: ஸ்வர்க³பரா ஜன்ம கர்ம ப²லப்ரதா³ம் |

க்ரியா விஸேஷ ப³ஹுலாம் போ⁴கை³ஸ்வர்ய க³திம் ப்ரதி ||43||

போ⁴கை³ஸ்வர்ய ப்ரஸக்தானாம் தயா(அ)பஹ்ருத சேதஸாம் |
வ்யவஸாயாத்மிகா பு³த்³தி⁴: ஸமாதௌ⁴ ந விதீ⁴யதே ||44||

த்ரைகு³ண்ய விஷயா வேதா³ நிஸ்த்ரைகு³ண்யோ ப⁴வார்ஜுன |
நிர்த்³வந்த்³வோ நித்ய ஸத்த்வஸ்த²: நிர்யோக³க்ஷேம ஆத்மவான் ||45||

யாவானர்த² உத³பானே ஸர்வத: ஸம்ப்லுதோத³கே |
தாவான் ஸர்வேஷு வேதே³ஷு ப்³ராஹ்மணஸ்ய விஜானத: ||46||

கர்மண்யே வாதி⁴காரஸ்தே மா ப²லேஷு கதா³சன |
மா கர்ம ப²ல ஹேதுர் பூ⁴: மா தே ஸங்கோ³ஸ்த்வ கர்மணி ||47||

யோக³ஸ்த²: குரு கர்மாணி ஸங்க³ம் த்யக்த்வா த⁴னஞ்ஜய |
ஸித்³த்⁴யஸித்³த்⁴யோ: ஸமோ பூ⁴த்வா ஸமத்வம் யோக³ உச்யதே ||48||

தூ³ரேண ஹ்யவரம் கர்ம பு³த்³தி⁴யோகா³த் த⁴னஞ்ஜய |
பு³த்³தௌ⁴ ஸரண மன்விச்ச² க்ருபணா: ப²ல ஹேதவ: ||49||

பு³த்³தி⁴யுக்தோ ஜஹாதீஹ உபே⁴ ஸுக்ருத து³ஷ்க்ருதே |
தஸ்மாத்³ யோகா³ய யுஜ்யஸ்வ யோக³: கர்மஸு கௌஸலம் ||50||

கர்மஜம் பு³த்³தி⁴ யுக்தா ஹி ப²லம் த்யக்த்வா மனீஷிண: |
ஜன்ம ப³ந்த⁴ விநிர்முக்தா: பத³ம் க³ச்ச²ந்த யனாமயம் ||51||

யதா³ தே மோஹ கலிலம் பு³த்³தி⁴ர் வ்யதிதரிஷ்யதி |
ததா³ க³ந்தாஸி நிர்வேத³ம் ஸ்ரோதவ்யஸ்ய ஸ்ருதஸ்ய ச ||52||

ஸ்ருதி விப்ரதிபன்னா தே யதா³ ஸ்தா²ஸ்யதி நிஸ்சலா |
ஸமாதா⁴ வசலா பு³த்³தி⁴: ததா³ யோக³ மவாப்ஸ்யஸி ||53||

அர்ஜுன உவாச
ஸ்தி²த ப்ரஜ்ஞஸ்ய கா பா⁴ஷா ஸமாதி⁴ ஸ்த²ஸ்ய கேஸவ |
ஸ்தி²ததீ⁴: கிம் ப்ரபா⁴ஷேத கிமாஸீத வ்ரஜேத கிம் ||54||

ஸ்ரீ ப⁴க³வானுவாச
ப்ரஜஹாதி யதா³ காமான் ஸர்வான் பார்த² மனோக³தான் |
ஆத்மன்யே வாத்மனா துஷ்ட: ஸ்தி²த ப்ரஜ்ஞஸ் ததோ³ச்யதே ||55||

து³:கே²ஷ வனுத்³ விக்³ன மனா: ஸுகே²ஷ விக³த ஸ்ப்ருஹ: |
வீத ராக³ ப⁴ய க்ரோத⁴: ஸ்தி²ததீ⁴ர் முனிருச்யதே ||56||

ய: ஸர்வத்ரா னபி⁴ஸ்னேஹ: தத் தத் ப்ராப்ய ஸாபா⁴ ஸாப⁴ம் |
நாபி⁴னந்த³தி ந த்³வேஷ்டி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி²தா ||57||

யதா³ ஸம்ஹரதே சாயம் கூர்மோ(அ)ங்கா³னீவ ஸர்வஸ: |
இந்த்³ரியா ணீந்த்³ரியார்தே²ப⁴ய: தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி²தா ||58||

விஷயா விநிவர்தந்தே நிராஹாரஸ்ய தே³ஹின: |

ரஸவர்ஜம் ரஸோ(அ)ப்யஸ்ய பரம் த்³ருஷ்ட்வா நிவர்ததே ||59||

யததோ ஹ்யபி கௌந்தேய புருஷஸ்ய விபம்சித: |

இந்த்³ரியாணி ப்ரமாதீ²னி ஹரந்தி ப்ரஸப⁴ம் மன: ||60||

தானி ஸர்வாணி ஸம்யம்ய யுக்த ஆஸீத மத்பர: |

வஸே ஹி யஸ் யேந்த்³ரியாணி தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி²தா ||61||

த்⁴யாயதோ விஷயான் பும்ஸ: ஸங்க³ஸ் தேஷுபஜாயதே |

ஸங்கா³த் ஸஞ்ஜாயதே காம: காமாத் க்ரோதோ⁴பி⁴ஜாயதே ||62||

க்ரோதா⁴த் ப⁴வதி ஸம்மோஹ: ஸம்மோஹாத் ஸம்ருதி விப்⁴ரம: |

ஸம்ருதி ப்⁴ரம்ஸாத் பு³த்³தி⁴நாஸ: பு³த்³தி⁴நாஸாத் ப்ரணஸ்யதி ||63||

ராக³ த்³வேஷ விமுக்தைஸ் து விஷயான் இந்த்³ரியைஸ் சரன் |

ஆத்மவஸ்யைர் விதே⁴யாத்மா ப்ரஸாத்³ மதி⁴க³ச்ச²தி ||64||

ப்ரஸாதே³ ஸர்வ து³:கா²னாம் ஹானிரஸ் யோபஜாயதே |

ப்ரஸன்ன சேதஸோ ஹ்யாஸு பு³த்³தி⁴: பர்யவதிஷ்ட²தே ||65||

நாஸ்தி பு³த்³தி⁴ ரயுக்தஸ்ய ந சாயுக்தஸ்ய பா⁴வனா |

ந சாபா⁴வயத: ஸாந்தி: அஸாந்தஸ்ய குத: ஸுக²ம் ||66||

இந்த்³ரியாணாம் ஹி சரதாம் யன்மநோ(அ)னுவிதீ⁴யதே |

தத்³ஸ்ய ஹரதி ப்ரஜ்ஞாம் வாயுர்நாவ மிவாம்ப⁴ஸி ||67||

தஸ்மாத்³ யஸ்ய மஹாபா³ஹோ நிக்³ருஹீதானி ஸர்வஸ: |
இந்த்³ரியா ணீந்த்³ரியார்தே²ப்⁴ய: தஸ்ய ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டி²தா ||68||

யா நிஸா ஸர்வ பூ⁴தானாம் தஸ்யாம் ஜாக்³ர்தி ஸம்யமீ |
யஸ்யாம் ஜாக்³ர்தி பூ⁴தானி ஸா நிஸா பஸ்யதோ முனே: ||69||

ஆபூர்யமாணம் அசல ப்ரதிஷ்ட²ம்
ஸமுத்³ரமாப: ப்ரவிஸந்தி யத்³வத் |
தத்³வத் காமா யம் ப்ரவிஸந்தி ஸர்வே
ஸ ஸாந்தி மாப்னோதி ந காமகாமீ ||70||

விஹாய காமான்ய: ஸர்வான் புமாம்ஸ சரதி நிஸ் ஸ்ப்ருஹ: |
நிர்மமோ நிரஹங்கார: ஸ ஸாந்தி மதி⁴க³ச்ச²தி ||71||

ஏஷா ப்³ராஹ்மீ ஸ்தி²தி: பார்த² நைனாம் ப்ராப்ய விமுஹ்யதி |
ஸ்தி²த்வா(அ)ஸ்யா மந்த காலேபி ப்³ரஹ்ம நிர்வாணம் ருச்ச²தி ||72||

ஓம் தத்ஸத் இதி ஸ்ரீமத்³ ப⁴க³வத்³கீ³தாஸு உபநிஷத்ஸு ப்³ரஹ்ம-
வித்³யாயாம் யோக³ ஸாஸ்த்ரே ஸ்ரீ கிருஷ்ணார்ஜுன ஸம்வாதே³
ஸாங்க்²ய யோகோ³ நாம த்³விதீயோத்⁴யாய: ||